3/1/24

3L00511 - LLB (3 Years) Sem-I (75:25)

Paper / Subject Code: 75710 / Law of Torts, Motor Accident Claims & Consumer Protection

[Time: 2 Hours 30 Minutes] **[Marks: 75]**

All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

Use case laws wherever required. आवश्यक तेथे केस कायदे वापरा.

Q1. Answer the following in two to three sentences. (Any 6) 12

a. What is waiver of law of tort?
नुकसान भरपाई कायद्या अंतर्गत सोडून देणे म्हणजे काय?

b. What does 'Actio personalis moritur cum persona' mean?
आक्शिओ पर्सनालीस मोरीटर कम परसोना म्हणजे काय?

c. What is meant by liability by ratification?
मंजूरीने जबाबदारी म्हणजे काय?

d. What are general and special damages in law of Tort?
नुकसान भरपाई कायद्या अंतर्गत सामान्य आणि विशेष नुकसान म्हणजे काय ?

e. What is maiming?
अक्षम करणे म्हणजे काय ?

f. How the trespass to land be committed?
जमिनीवर अनधिकृत प्रवेश कशा प्रकारे करता येतात ?

g. Who is a complainant according to consumer protection Act 2019? ग्राहक संरक्षण कायद्या अंतर्गत तक्रारदार कोण असतो ?

h. Name the Consumer Protection Councils and their objects.
ग्राहक संरक्षण सामितीनचि नावे व उद्देश्य सांगा

Q2. Write notes on (any 2) टिपा लिहा (कोणतेही 2) 12 marks

a. Powers and functions of Central Authority.
केंद्रीय ग्राहक संरक्षण प्राधिकरण ची कार्ये व अधिकार

b. Difference between Tort and Breach of Contract
अपकृत्य व करांराचा भंग ह्यातील फरक

c. Deceit.
कपट.

d. Trespass ab initio
सुरवाती पासून अतिक्रमण

15047006654F7A2143D911CA58786F9D

Q3. Solve the following (any 2) कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 12 marks

a. Bhanudas's bull , which was tied in the cowshed, escaped unknowingly. The bull ate the corn in Rama's field and destroyed the field. Rama tied the bull in his own field. Bhanudas claimed Rama to have driven away the bull.

गोठयात बांधलेला भानुदासचा बैल नकळत सुटला . बैलाने रामाच्या शेतातील कणसे खाल्ली व शेताची नासधूस केली. रामाने बैलाला स्वतःच्या शेतात बांधून ठेवले . भानुदासने रामावर बैल पळवण्याचा दावा केला.

1. State defences available to Rama.
   रामाच्या बचावाचे मुद्दे सांगा.

2. Whether Bhanudas has any liability towards Rama? Why?
   भानुदासची रामा प्रती काही जबाबदारी आहे का? का?

b. A man was shopping in a clothes shop when a 5 year old boy who was with him was hit by a glass piece on his leg and seriously injured. Shopkeeper took a defence of impossibility of having a piece of glass in a clothing shop.
एक व्यक्ती कपड्याच्या दुकानात खरेदी करत असतांना त्याच्या सोबत असलेल्या 5 वर्षाच्या मुलाच्या पायाला काचेवर लागल्याने तो गंभीर जखमी झाला. कपड्याच्या दुकानात काचेचा तुकडा येऊ शकते नसल्याचा बचाव दुकानदाराने केला.

1. Whether shopkeeper is liable for compensation ? why?
   दुकानदार नुकसान भरपाईदेण्या साठी जबाबदार आहे का? का?
2. State the maxim related to above situation.
   वारी परिस्थितीस अनुरूप नीती वचन सांगा

c. Ojas a 15 years boy , climbed over the Pyarashet's wall in pursuit of stray dog. While in the Pyarashet's garden , an injury was caused to him by a spring gun set up by the Pyarashet without any notice . While taking support of the wall to walk due to injury, the pots in the garden were broken.
ओजस हा १५ वर्षांचा मुलगा भटक्या कुत्रा मागे लागल्यामुळे धावत प्याराशेठ च्या भिंतीवर चढला. प्याराशेठ च्या बागेत असताना, कोणतीही पूर्वसूचना न देता प्याराशेठ ने बसवलेल्या स्प्रिंग गनमुळे त्याला दुखापत झाली. दुखापतीमुळे चालण्यासाठी भिंतीच आधार घेताना बागेतील मडकी तुटली.

1. Whether Ojas was entitled to recover damages? Why?
   ओजसला नुकसान भरपाईचा अधिकार असेल का? का?

2.Can Pyarashet recover compensation from Ojas for damaging the garden? Why?
बागेचे नुकसान झाल्याबद्दल प्याराशेठ ओजसकडून भरपाई वसूल करू शकतो का? का?

d. Sukhdev having his grocery shop in a village adjusted his weighing scale in such way that customer gets less 50 gram in quantity.
एका गावात किराणा दुकान असलेल्या सुखदेवने त्याचे वजन मोजण्याचे प्रमाण अशा प्रकारे समायोजित केले की ग्राहकाला 50 ग्रॅम कमी प्रमाणात वस्तु मिळतात.

1. Name and explain the wrongful activity conducted by the Sukhdev.
सुखदेव यांनी केलेल्या चुकीच्या कृतीचे नाव सांगा आणि स्पष्ट करा

2. State how the customer is protected by law.
ग्राहकाला कायद्याद्वारे कसे संरक्षित केले जाते ते सांगा.

Q4. Answer the following questions (Any 3) (39 Marks)
कोणत्याही 3 प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (३९ marks)

a. Explain the concept of vicarious liability with the help of suitable case laws.
योग्य न्यायनिर्णयांच्या सहाय्याने विकेरियस लायबिलिटीची संकल्पना स्पष्ट करा.

b. State the principal of absolute liability with special reference to Ryland v. Fletcher case
रायलँड वि. फ्लेचर प्रकरणाच्या विशेष संदर्भासह संपूर्ण उत्तरदायित्वाचे मुख्य वर्णन करा

c. Explain the maxim 'volenti non fit injuria' with its limitations.
व्हॉलेंटी नॉन फिट इजा' हे तत्व त्याच्या मर्यादांसह स्पष्ट करा.

d. State the role and procedure under State Consumer Dispute Redressal Commission.
राज्य ग्राहक विवाद निवारण आयोगाच्या अंतर्गत भूमिका आणि कार्यपद्धती सांगा.

e. When does licencing authority or Court has power to disqualify a person to hold driving licence. ? also state effects of disqualification order.
वाहन चालविण्याचा परवाना धारण करण्यासाठी एखाद्या व्यक्तीला अपात्र ठरवण्याचा अधिकार परवाना प्राधिकरण किंवा न्यायालयाला कधी असतो. ? अपात्रतेच्या आदेशाचे परिणाम देखील स्पष्ट करा

****

15047006654F7A2143D911CA58786F9D

31/3/23 FYLLB Sem. I (75-25 marks)

Paper / Subject Code: 75710 / Law of Torts, Motor Accident Claims & Consumer Protection

Time:2.30 hrs **Marks:75**

Q. No.1: Answer in two sentence. (Any six) **(12 Marks)**

1. How tort is distinct from breach of contract?
2. Explain the maxim '*Volenti non fit injuria*'.
3. What is meant by assault?
4. What is meant by joint tort Feasors?
5. What is meant by nervous shock?
6. State the exceptions to principle of strict liability.
7. Define the consumer.
8. What is meant by liability without fault?

Q. No.2: Write short notes on any two. **(12 Marks)**

1. *Ubi Jus Ibi remedium*
2. Kind of nuisance
3. Principle of absolute liability
4. Deficient service

Q.No.3: Answer any two situational based questions. **(12 Marks)**

1. A new restaurant opened in the Motinagar near by the old restaurant. Due to this old restaurant lost its 50% consumers and so as 50% revenue. Since it was very heavy loss to old restaurant, it filed a civil suit for damages against new restaurant.
a. Whether old restaurant can succeed in suit for damages against the new restaurant? Why?
b. Explain the principle involved in this situation.

2. The Plaintiff Ms. Anita filed a civil suit for damages against the hospital where she was operated for stone removal surgery from her gall bladder. But she continued to feel pain. After few days it was detected that a gauge was left in her abdomen by the surgeon operated her.
a. Whether Ms. Anita would succeed in suit for damages against hospital? Why?
b. Explain the principle involved in this case.

3. A seven year old student was asked to remain in school after school hour for non-payment of school fee. However, the student was not told this fact. But this fact was informed to his parent. A student was not aware that his freedom was restricted by the School.
a. What kind of tort is committed by the school? Explain.
b. Whether it is necessary that person must know that his freedom is restricted? Explain.

4. Mrs. D went to a cafe and got bottle of ginger beer. The ginger beer contained a decomposed snail. Mrs. D suffered from personal injury due to consumption therefore she proceeded claim compensation from the manufacturer.
a. Identify the case and the principle involved.
b. Explain the principle involved.

Q.No.4: Answer any three question in detail **(39 Marks)**

1. Discuss the aims and objects of the Consumer Protection Act, 2019.
2. Explain the general defences in torts.
3. Explain the essential elements of defamation. State the defences in defamation.
4. Discuss in detail the different judicial and extra-judicial remedies.
5. Explain negligence as tort. Discuss the professional negligence.

****

D11AFF778E66A97851996E7841E8160D

वेळ:२.३० तास गुण:७५

प्रश्न क्र. १: कोणत्याही सहा प्रश्नाची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (१२ गुण)

१. अपकृत्य हे कशाप्रकारे कराराच्या भंगाशी विसंगत आहे?

२. 'व्हॉलेंटी नॉन फिट इन्जुरीया' हे तत्व स्पष्ट करा.

३. हल्ला (असॉल्ट) म्हणजे काय?

४. जॉईंट टॉर्ट फिझर म्हणजे काय?

५. मानसिक धक्का स्पष्ट करा.

६. कठोर दायित्व (strict liability)यास असलेले अपवाद स्पष्ट करा.

७.' ग्राहक' याची व्याख्या सांगा.

८. दोषाशिवाय दायित्व (liability without fault) स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.२: कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीप लिहा (१२ गुण)

१. उबी जस ईबी रेमेडीअम

२. उपद्रवाचे प्रकार

३. संपूर्ण दायित्व

४. दोषयुक्त सेवा

प्रश्न क्र.३: कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२ गुण)

१. मोतीनगर मध्ये एका जुन्या रेस्टॉरंटजवळ एक नवीन रेस्टॉरंट सुरु करण्यात आले. त्यामुळे जुन्या रेस्टॉरंट चे ५०% ग्राहक आणि ५०% नफा कमी झाला. या कारणास्तव जुन्या रेस्टॉरंट ने नवीन रेस्टॉरंट विरोधात दिवाणी दावा दाखल करून नुकसान भरपाईची मागणी केली आहे.

अ. जुन्या रेस्टॉरंट ने दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यामध्ये त्यांना नुकसान भरपाई मिळेल का? का?

ब. या परिस्थितीमध्ये समाविष्ट असलेले तत्व स्पष्ट करा.

२.वादी कु. अनिता यांनी तिच्या पित्त मूत्राशयातून मुतखडा काढण्याची शस्त्रक्रिया केलेल्या रुग्णालयाविरुद्ध नुकसान भरपाईसाठी दिवाणी दावा दाखल केला. कारण शस्त्रक्रिया केल्यानंतर देखील तिला सतत वेदना होत राहिल्या. काही दिवसांनंतर असे आढळून आले की तिच्या ओटीपोटात एक गेज शिल्लक आहे.

अ. कु. अनिता हॉस्पिटलविरोधात दाखल केलेल्या नुकसानभरपाईच्या दाव्यात यशस्वी होईल का? का?

ब. या प्रकरणात समाविष्ट असलेले तत्त्व स्पष्ट करा.

३. शाळेची फी न भरल्याबद्दल सात वर्षांच्या विद्यार्थ्याला शाळेच्या वेळेनंतर देखील शाळेत राहण्यास सांगण्यात आले. मात्र, त्यास का थांबविले आहे हि वस्तुस्थिती विद्यार्थ्याला सांगण्यात आलेली नव्हती. मात्र ही वस्तुस्थिती त्याच्या पालकांना कळवण्यात आली. विद्यार्थ्याला हे माहित नव्हते की त्याचे स्वातंत्र्य शाळेने प्रतिबंधित केले आहे.

अ. शाळेकडून कोणत्या प्रकारचे अपकृत्य झालेले आहे? स्पष्ट करा.

ब. एखाद्या व्यक्तीचे स्वातंत्र्य प्रतिबंधित केले आहे हे त्या व्यक्तीला माहित असणे आवश्यक आहे का? स्पष्ट करा.

D11AFF778E66A97851996E7841E8160D

४. श्रीमती 'ड' एका कॅफेमध्ये गेली आणि तिने जिंजर बिअर मागितली, त्या बिअरमध्ये पालीचे तुकडे आढळले. श्रीमती 'ड' याना त्यामुळे शारीरीक इजा झाली. उत्पादकांविरोधात श्रीमती 'ड' यांनी नुकसान भरपाईचा दावा दाखल केला आहे.

अ. केसचे नाव आणि यामध्ये असलेले तत्व ओळखा.

ब. यामध्ये संबंधित असलेले तत्वाची चर्चा करा.

प्रश्न क्र.४: कोणत्याही तीनची सविस्तर उत्तरे लिहा (३९ गुण)

१. ग्राहक संरक्षण अधिनियम २०१९ ची उद्दिष्टे आणि हेतू स्पष्ट करा.

२. अपकृत्यासंबधी असलेले सर्व साधारण बचावाची चर्चा करा.

३. अब्रू नुकसानसंबंधीचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा. अब्रू नुकसानसंबंधी असलेले बचावाची चर्चा करा.

४. विविध न्यायिक व अन्यायिक उपायाची सविस्तर चर्चा करा.

५. निष्काळजीपणा या अपकृत्याची चर्चा करा. व्यावसायिक निष्काळजी स्पष्ट करा.

****

D11AFF778E66A97851996E7841E8160D

9/8/2023 FYLLB Sem I (75:25) xerox 3160 (2)

Paper / Subject Code: 75710 / Law of Torts, Motor Accident Claims & Consumer Protection

Time: 2.30 hours **Marks: 75**

Q.No.1: Answer any six in two sentence (12 Marks) कोणत्याही सहा प्रश्नाची दोन वाक्यात उत्तर लिहा. **(१२ गुण)**

1. Define tort. अपकृत्य परिभाषित करा.
2. How tort is differed from breach of contract? कराराच्या उल्लंघनापेक्षा अपकृत्य कसा वेगळा आहे?
3. Explain tress pass ab-initio. ट्रेस पास ab-initio स्पष्ट करा.
4. Explain nervous shock. मानसिक धक्का स्पष्ट करा.
5. What does mean by extra judicial remedies? अतिरिक्त न्यायिक उपाय म्हणजे काय?
6. What is Consumer Protection Council? ग्राहक संरक्षण परिषद म्हणजे काय?
7. State the meaning of liability without fault. दोषाशिवाय दायित्वाचा अर्थ सांगा.
8. What is mean by third party risk? तृतीय पक्ष जोखीम म्हणजे काय?
9. Explain the meaning of *'Ubi Jus Ibi Remedium. 'Ubi Jus Ibi Remedium'* चा अर्थ स्पष्ट करा.
10. Explain mayhem. अराजकता (Mayhem) स्पष्ट करा.

Q. No. 2: Write short notes on any two (12 Marks) कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीप लिहा **(१२ गुण)**

1. Types of services सेवांचे प्रकार
2. Ryland vs Fletcher रिल्यांड वि फ्लेचर
3. Nuisance उपद्रव
4. *Volenti Non Fit Injuria* व्होलेन्टी नॉन-फिट इजा

Q.No.3: Answer any two situational based questions (12 Marks) कोणत्याही दोन परिस्थिती आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा **(१२ गुण)**

1. Mr. Joshi detained his major daughter in her room as she was insisting to go on one week study tour in Delhi with college friends. But Mr. Joshi denied permission as he was not comfortable sending his daughter for such a long time. She was not allowed to go out and talk to her friends. श्री जोशी यांनी त्यांच्या सज्ञान मुलीला तिच्या खोलीत डांबून ठेवले कारण ती महाविद्यालयीन मित्रांसह दिल्लीत एका आठवड्याच्या अभ्यास दौऱ्यावर जाण्याचा आग्रह करत होती. पण श्री. जोशींनी परवानगी नाकारली कारण त्यांना त्यांच्या मुलीला इतक्या दिवसांसाठी पाठवणं सोयीस्कर वाटत नव्हतं. तिला बाहेर जाण्याची व तिच्या मैत्रिणींशी बोलण्याची परवानगी नव्हती.

a. Is there any tort committed by Mr. Joshi? Explain. श्री जोशी यांनी काही अपकृत्य केले आहे का? स्पष्ट करा.

b. Whether Mr. Joshi can exercise parental authority? Explain. श्री जोशी पालकत्वाच्या अधिकाराचा अंतर्गत असे कृत्य करू शकतात का? स्पष्ट करा.

FBC25810A61A2B2AD5D1A1432E303729

2. Mirchilal Company launched products like snacks, chips, peanuts etc in the market and kept its price half of the existing product of other companies. Due to this step by Mirchilal Company, other companies suffered loss. Therefore, Aalloo Chips & Co. engaged in similar business filed a suit for damages against Mirchilal Company. मिर्चीलाल कंपनीने स्नॅक्स, चिप्स, शेंगदाणे इत्यादी उत्पादने बाजारात आणली आणि त्याची किंमत इतर कंपन्यांच्या विद्यमान उत्पादनाच्या निम्मी ठेवली. मिर्चीलाल कंपनीच्या या पाऊलामुळे इतर कंपन्यांचे नुकसान झाले. त्यामुळे अशाच व्यवसायात गुंतलेल्या 'आलू चिप्स अँड कंपनी' ने मिर्चीलाल कंपनीविरुद्ध नुकसान भरपाईसाठी दावा दाखल केला.

a. Whether Mirchilal Company is liable for loss to others? Explain. मिर्चीलाल कंपनी इतरांच्या नुकसानीस जबाबदार आहे का? स्पष्ट करा.

b. Which principle of torts involved in this case? या प्रकरणात अपकृत्याचे कोणते तत्व सामील आहे? स्पष्ट करा.

3. A minor road accident occurred between two bike riders. After minor clashes and with the intervention of few people, both agreed that Mr. A shall pay the expenditure of repairing of Mr. B's bike. Mr. A gives Rs. 2000/- in advance and also promise if repairing requires more, he will pay it later. Mr. B's bike repaired his bike completely in the given amount. दोन दुचाकीस्वारांमध्ये किरकोळ अपघात झाला. किरकोळ भांडणानंतर आणि काही लोकांच्या मध्यस्थीने, दोघांनी मान्य केले की श्री. अ हे श्री. ब च्या मोटरसायकलीचा दुरुस्तीचा खर्च करतील. श्री. अ ने श्री. ब ला रुपये २०००/- आगाऊ दिले व दुरुस्तीचा इतर खर्च अधिक झाला तर तो नंतर देण्याचे वचन दिले. परंतु दिलेल्या रकमेत श्री. ब च्या मोटरसायकलीची दुरुस्त झाली.

a. Mr. B still wants to file a case for seeking more damages. Can he do so? Why? ब याना अधिकची नुकसान भरपाई मागण्यासाठी दावा दाखल करायचा आहे. काय ते असे करू शकतात का? का?

b. Explain the involved mode of discharge of tort. अपकृत्यातून मुक्त होण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

4. ABC NGO organise the religious trip for senior citizens free of cost. The bus was belonged to that NGO only. This bus was not in good condition. Due to this senior citizen those sat on last benches of the bus suffered internal injuries. They want to file a suit for damages on the ground of deficiency in service against the NGO before consumer forum. अ ब क या स्वंसेवी संस्थेने ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मोफत धार्मिक सहलीचे आयोजन केले होते. याच स्वंसेवी संस्थेची बस जी चांगल्या स्थितीत नव्हती, तिचा उपयोग या सहलीसाठी केला गेला. त्यामुळे बसच्या शेवटच्या बाकावर बसलेल्या ज्येष्ठ नागरिकाला अंतर्गत जखमा झाल्या. सेवेतील कमतरतेबद्दल त्यांना या स्वंसेवीसंस्थेविरोधात ग्राहक मंचाकडे दावा दाखल करायचा आहे.

a. Whether any suit is maintainable before cosumer forum as per the given facts? Why? काय या तथ्याप्रमाणे ग्राहक मंचाकडे दावा दाखल करण्यायोग्य आहे का? का?

b. Define the consumer. ग्राहक हि संज्ञा परिभाषित करा.

Q.No.4: Answer any three in detail (39 Marks) कोणत्याही तीनची तपशीलवार उत्तरे लिहा (३९ गुण)

1. Explain the general defences of torts. अपकृत्य संबधीचे सामान्य बचाव स्पष्ट करा.
2. Explain the vicarious liability with relevant cases laws. संबंधित केस कायद्यांच्या संदर्भाने इतरांविषयीचे उत्तरदायित्व स्पष्ट करा.
3. Explain the jurisdictions of the different Consumer Dispute Redressal agencies. विविध ग्राहक विवाद निवारण समितीचे अधिकार क्षेत्र स्पष्ट करा.
4. Explain the defamation. State the kind of defamation. बदनामी स्पष्ट करा. बदनामीचे प्रकार सांगा.
5. Explain the following. खालील स्पष्ट करा

a. Malicious abuse of Legal Process कायदेशीर प्रक्रियेचा दुर्भावनापूर्ण दुरुपयोग

b. Principle of Absolute liability संपूर्ण दायित्वाचे तत्व

****

EYLLB
1-9-2023 - 31/8/2024
Entry 10/9/23